

A Kúria a dr. Ruzsek Róbert ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Viszló László ügyvéd által képviselt I.r., a dr. Németh Zsuzsanna jogtanácsos által képviselt II.r. alperesek ellen munkaviszony jogellenes megszüntetésének megállapítása iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 29.M.1555/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 49.Mf.634.875/2010/6. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Bíróság 49.Mf.634.875/2010/6. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezését hatályon kívül helyezi, és a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 29.M.1555/2009/12. számú ítéletét megváltoztatja, a felperes keresetét az I.r. alperes vonatkozásában elutasítja, egyebekben nem érinti. Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az I.r. alperesnek - tizenöt nap alatt - 140.000 (egyszáznegyvenezer) forint együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget. A le nem rótt kereseti, fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felperes a keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az I.r. alperessel fennálló munkaviszonya határozatlan időre jött létre, melyre tekintettel a munkaviszonyt az I.r. alperes jogellenesen szüntette meg. A jogellenes megszüntetés következményeként kérte, hogy a bíróság az I. r. alperest elmaradt munkabére, hat havi átlagkeresete, 30 nap felmentési időre járó átlagkereset, valamint perköltség megfizetésére kötelezze. A II.r. alperessel szemben előterjesztett keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze 1.853.520 forint munkabér különbözet, valamint ezen összeg után késedelmi kamat megfizetésére.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 29.M.1555/2009/12. számú ítéletével megállapította, hogy az I.r. alperes jogellenesen szüntette meg a felperes munkaviszonyát. Kimondta, hogy a felperes I.r. alperesnél fennállt munkaviszonya az ítélet jogerőre emelkedésének napjával szűnik meg. Kötelezte az I.r. alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperes részére egy havi átlagkereset címén 157.000 forintot, elmaradt munkabér címén 1.884.000 forintot, felmentési időre járó átlagkereset címén 78.500 forintot, perköltség címén 113.000 forintot, valamint az állam javára 113.000 forint eljárási illetéket. A bíróság kötelezte a II.r. alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperes részére elmaradt munkabér címén 1.853.000 forintot és ezen összeg után 2008. január 1-jétől késedelmi kamatot, perköltség címén 111.210 forintot, valamint az állam javára 11.210 forint eljárási illetéket. A felülvizsgálati eljárásban is irányadó ítéleti tényállás szerint a felperes az I.r. alperessel 2006. március 6-án munkaszerződést kötött munkaerő kölcsönzés céljából. Ennek során a II.r. alperesnél végzett munkát - a munkaszerződés szerint - adatrögzítő munkakörben. A

munkaszerződésben rögzítették a felek, hogy a munkaviszony megszűnésének legkésőbbi dátuma 2006. június 6., vagy az I.r. alperes megrendelője által megjelölt ennél korábbi időpont. 2006. június 6. napját követően a II.r. alperes az I.r. alperestől három havonként ismételten három hónap határozott időtartamra rendelt meg munkaerő kölcsönzést a felperes személyére vonatkozóan változatlan munkakörben. A felperes, és az I.r. alperes - a II.r. alperesi megrendelésekben rögzített három hónapos időtartamokra - 11 alkalommal kötött folyamatosan határozott időre szóló munkaszerződést. Az utolsó alkalommal a felek 2008. november 20. napján létesítettek határozott idejű munkaviszonyt, melynek értelmében a felperes I.r. alperesnél fennállt munkaviszonya 2009. február 28. napján szűnik meg. 2009. január 14-én a II.r. alperes vezetője tájékoztatta a felperest, hogy mentesíti a munkavégzési kötelezettség alól személyi alapbérének megfizetése mellett, majd a felperes munkaviszonya a határozott idő lejártával 2009. február 28. napján megszűnt. Az I.r. alperes az igazolásokat kiadta. A felperes a II.r. alperessel szemben előterjesztett keresetében az Mt. 193/H. § (10) bekezdés b) pontja és az Mt. 142/A. § alapján kérte, hogy a bíróság kötelezze a II.r. alperest 1.853.520 forint munkabér-különbözet, és ezen összeg után járó kamatok megfizetésére. Az I.r. alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelemmel kapcsolatban az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes a II.r. alperesnél folyamatosan kártya-csomagoló feladatot látott el a munkaviszonya kezdetétől a végéig változatlan munkavégzési helyen. Ez a feladat nem időszakosan felmerülő, időnyjellegű volt, hanem ennek ellátására a II.r. alperesnek folyamatosan szüksége volt, melyet 3 éven át kizárólag a felperes látott el. A bizonyítási eljárás eredményeképpen a munkaügyi bíróság kifejtette, hogy önmagában az, hogy az I.r. alperes a II.r. alperestől ismételten határozott időtartamú megrendelést kapott, nem minősül az Mt. szerinti jogos gazdasági érdeknek, erre tekintettel a felperessel határozatlan időtartamú szerződést kellett volna kötnie, vagy a határozott idejű szerződést határozatlan idejűvé alakítania. Álláspontja szerint a munkaerőkölcsönzés nem szolgálhat a Munka Törvénykönyvében meghatározott korlátozó rendelkezések megkerülésére. Mindezek alapján azt állapította meg, hogy az I.r. alperes és a felperes között létrejött munkaszerződést határozatlan időtartamúnak kell tekinteni, így a munkaviszony megszüntetése jogellenes volt. A munkaügyi bíróság a II.r. alperessel kapcsolatban kifejtette, hogy a munkaszerződés határozatlan időre jött létre, így a felperes által hivatkozott jogszabályok alkalmazandók a munkabér vonatkozásában. A II.r. alperes az összezszerűsége nem vitatta, így a bíróság a felperesi kérelemmel egyezően rendelkezett a II.r. alperest marasztaló összegről. Az I.r. alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Bíróság 49.Mf.634.875/2010/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét azzal hagyta helyben, hogy a felperes munkaviszonya az alperesnél 2011. május 25. napján szűnt meg. A

keresetfelemelésre tekintettel kötelezte az I.r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek tizenöt napon belül elmaradt munkabér címén az elsőfokú ítéletben meghatározott összegen felül további bruttó 782.583 forintot, és ezen bruttó összeg nettó összegének, nettó 141.500 forinttal csökkentett összegét. Kötelezte továbbá az I.r. alperest, hogy fizesse meg az állam javára az eljárási illetéket, valamint a felperes részére a másodfokú perköltséget. Kötelezte a II.r. alperest, hogy fizesse meg az eljárási illetéket, valamint a felperes részére a másodfokú perköltséget. A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatását követően a tényállást helyesen állapította meg, helytálló az arra alapított jogi döntése is, melynek indokaival egyetértett. Rámutatott arra, hogy a felperesnek érdeksérelemet nem kellett bizonyítania, hiszen önmagában a határozatlan idejű munkaviszony jobban szolgálja a munkavállaló érdekeit, mint a határozott idejű. A bíróság rögzítette, hogy a felperes személyes meghallgatásakor úgy nyilatkozott, hogy kifejezett kérdésére G.A. azt közölte vele, hogy hosszú távú munkaviszonyra számíthat, azonban nem kapott arról tájékoztatást, hogy mi az oka a határozott időtartamú szerződések megkötésének és így az újabb szerződések aláírása részéről is már automatikusan történt. A dolgozói érdeksérelemnél lényeges szempont, hogy a felperes foglalkoztatásának megszűnése átszervezéssel kapcsolatos döntés miatt történt, amely indok munkáltatói felmondást alapozhatott volna meg, mely alapján a felperest az Mt. szerinti felmondással együtt járó járandóságok megillethették volna, amitől a felperes így nyilvánvalóan elesett. Az I.r. alperes felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, melyben elsődlegesen kérte, hogy a bíróság helyezze hatályon kívül a jogszabálysértő másodfokú ítéletet és kötelezze az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára, másodlagosan pedig hogy helyezze hatályon kívül a jogszabálysértő másodfokú ítéletet és az elsőfokú ítéletet megváltoztatva utasítsa el a felperes keresetét.

Az I.r. alperes indokolása szerint jogszerű volt a határozott idejű munkaszerződés megkötése, ugyanis az I.r. alperesnek igazodnia kellett a megrendelő igényeihez. A munkaszerződéseket a felek mint akaratukkal egyezőt három havonta aláírták, a felperest sem befolyásolta semmi. Hivatkozott arra, hogy az I.r. alperestől mint munkáltatótól nem várható el, hogy a gazdasági érdekeit figyelmen kívül hagyva olyan szerződést kössön, ami számára esetleg a megrendelő (kölcsonbevevő) megváltozó magatartása miatt hátrányossá válhatott volna. Kifejtette, hogy nincs jogszabályi korlátozás arra nézve, hogy a felek között egymást követően hány alkalommal jöhet létre határozott időre szóló munkaviszony. Önmagában nem keletkeztet jogellenes állapotot, ha a felek között - mint az adott esetben - 11 alkalommal jön létre határozott idejű munkaviszony. A határozott időre szóló foglalkoztatás meghosszabbítása abban az esetben ismerhető el, ha ehhez valamely jogos indok kapcsolódik. Az I.r. alperesnek nem volt arra hatása, hogy a megrendelések milyen

ütemezésben érkeztek, azaz nem az ő érdekkörében jelentkezett azon indok, melyre hivatkozással az eljáró bíróságok a jogellenességet megállapították. Önmagában abból, hogy a határozott idő alkalmazása esetén nincs felmondási idő és végkielégítés, nem lehet arra következtetni, hogy a határozott idő alkalmazása eleve rendeltetésellenes.

A felülvizsgálati kérelemben továbbá előadta, hogy a 2011. május 25-ei tartott tárgyaláson a berekesztésre történő figyelmeztetésre nem került sor, a másodfokú bíróság az alperesi jogi képviselőt nem nyilatkoztatta, hanem egyszerűen megkérte a feleket, hogy hagyják el a tárgyalótermet.

A II.r. alperes felülvizsgálati kérelemmel nem élt.

A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében kérte, hogy a Kúria a másodfokú ítéletet hatályában tartsa fenn, és az I.r. alperest marasztalja perköltségben. Előadta, hogy a felperes által végzett tevékenység szükségessége nem három havonta merült fel, hanem folyamatosan elvégzendő feladat volt, mely a II.r. alperes alaptevékenységei közé tartozott, és ezen ténnyel az I.r. alperes is tisztában volt, hiszen erre a munkakörre korábban is közvetített más munkavállalókat. Álláspontja szerint így nem áll fenn olyan körülmény, amely indokolta volna a határozott idejű munkaszerződés megkötését, hiszen mind az I., mind a II.r. alperes tudta, hogy a II.r. alperes alaptevékenységei közé tartozó feladatokat folyamatosan kell ellátni. Kifejtette, hogy az I.r. alperesnél a megrendelés időtartamához igazodó foglalkoztatási forma azért nem jogszerű, mert az alpereseknek tudomásuk volt a felperes tevékenységéről, és így a három év alatt 11 alkalommal megkötött határozott idejű munkaszerződés mindig ugyanarra a feladatra szólt és ugyanazon munkavállalóval. Összességében rámutatott arra, hogy a II.r. alperesnél végzett alaptevékenységre tekintettel nem lehet szó törvényes érdekről, ezért jelen esetben a munkavállaló jogos érdekének csorbitása valósult meg.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A felülvizsgálati eljárásban is irányadó tényállás szerint megállapítható volt, hogy az I.r. alperes és a felperes között a munkaszerződés munkaerőkölcsönzés céljából, adatrögzítő munkakörre jött létre. A munkavégzés helyeként a II.r. alperes székhelyét jelölték meg. A II.r. alperes a határozott idő lejárta előtt megrendelőt küldött az I.r. alperes részére, melyben a felperest adatrögzítő munkakörben 3 hónap időtartamra rendelte meg. Ennek eleget téve az I.r. alperes határozott időtartamú munkaszerződést kötött a felperessel a II.r. alperes megrendeléseinek megfelelően.

Az Mt. 79. § (4) bekezdése alapján határozatlan időtartamúnak kell tekinteni a munkaviszonyt, ha a határozott időtartamú munkaviszony azonos felek között ismételt létesítésére illetve meghosszabbítására, az ahhoz fűződő munkáltatói jogos érdek fennállása nélkül kerül sor, és a megállapodás megkötése a

munkavállaló jogos érdekének csorbítására irányul. Ebből következően az I.r. alperesnek kellett bizonyítania azt a gazdasági érdeket, amely indokolttá tette, hogy a felperest több alkalommal határozott időre kötött munkaszerződéssel foglalkoztassa. Az I.r. alperes állításai igazolására becsatolta a II.r. alperestől érkezett megrendelőket, amelynek eleget téve kötötte meg a határozott idejű munkaszerződéseket a felperessel. Az elsőfokú eljárás során a bíróság tanúként hallgatta meg az I.r. alperes humánerőforrás tanácsadóját, G.A.-t, aki előadta, hogy a határozott idejű szerződések megkötésénél kizárólag a II.r. alperes által küldött megrendeléseket vették figyelembe, illetve az ebben megjelölt időtartamra kötötték meg a szerződést. A bíróságok helyesen hivatkoztak arra, hogy a II.r. alperesnek volt lehetősége ismételt, határozott idejű megrendelést adni az I.r. alperes részére, tévedtek azonban annak megítélésében, hogy az I.r. alperesnek ez nem tartozott a munkáltatói jogos érdekébe. Az iratokból egyértelműen megállapítható volt, hogy az I.r. alperes és a felperes között a munkaszerződés munkaerőkölcsönzés céljából jött létre, munkavégzés helyéül a II.r. alperes székhelye került megnevezésre, ezért a felperes tisztában volt azzal, hogy a kölcsönbevevő igényeinek megfelelően kell a munkáját ellátnia. A munkáltatói jogos gazdasági érdek jelen esetben fennállt, a megrendelések határozott időtartamra érkeztek az I.r. alpereshez. Az ismételt, határozott időre történő alkalmazás a felmondási idő és a végkielégítés szempontjából hátrányosabb a munkavállalóra. Ebből azonban önmagában nem lehet arra következtetni, hogy a határozott idő kikötése eleve nem rendeltetésszerű; a munkavállalónak ezt meghaladó érdeket kell bizonyítani ahhoz, hogy megállapítható legyen a munkáltató nem rendeltetésszerű eljárása a munkaszerződés megkötésekor. Az eljárás során erre vonatkozó tény nem merült fel. Az I.r. alperes a felülvizsgálati kérelmében sérelmezte, hogy a 2011. május 25. napján tartott tárgyaláson a berekesztésre történő figyelmeztetésre nem került sor.

A Fővárosi Bíróságon 2011. május 25. napján készült tárgyalási jegyzőkönyv szerint „a tanács elnöke a figyelmeztetést követően a tárgyalást berekesztette”. Mindezekből megállapítható, hogy a tárgyaláson a figyelmeztetés megtörtént, tehát az eljárás a jogszabályoknak megfelelt (Pp. 145. §). A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján – a felülvizsgálati kérelem korlátai között – hatályon kívül helyezte és az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, a felperes keresetét az I.r. alperes vonatkozásában elutasította. Kötelezte a pereszes felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az I.r. alperes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére. A felperes munkavállalói költségkedvezményben részesült, ezért a Pp. 358/B. § alapján, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) és (2) bekezdése, továbbá a 14. § alapján a felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli.

Budapest, 2012. október 17.

*Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Gál Attila s.k. előadó
bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró
A kiadmány hiteléül:Nné tisztviselő*